ئارارات

دەرهێنەر: کۆمەڵەی کوردستانی لە ئیسکیلستوونا

ژمارەی دووهەم Mars/April 1994

دوو لاوی وەرزشکار

عەزیز سەفەری و عوسمان سەفەری، دوو برای یاریچیی تۆپی پێ لە شاری ئێسکیلستوونان کە بەهەوڵ و تەقەلایان توانیویانە گەلێ سەرکەوتن بۆ تیپی کوردستانی ئەم شارە بە دەست بێنن. ئەم دوو لاوە کوردە لەدایکبووی ناوچەی زەهاون کە دەکەوێتە گەرمیانی کوردستانی ڕۆژهەلاتەوە. ئەوان تەمنیان پتر لە

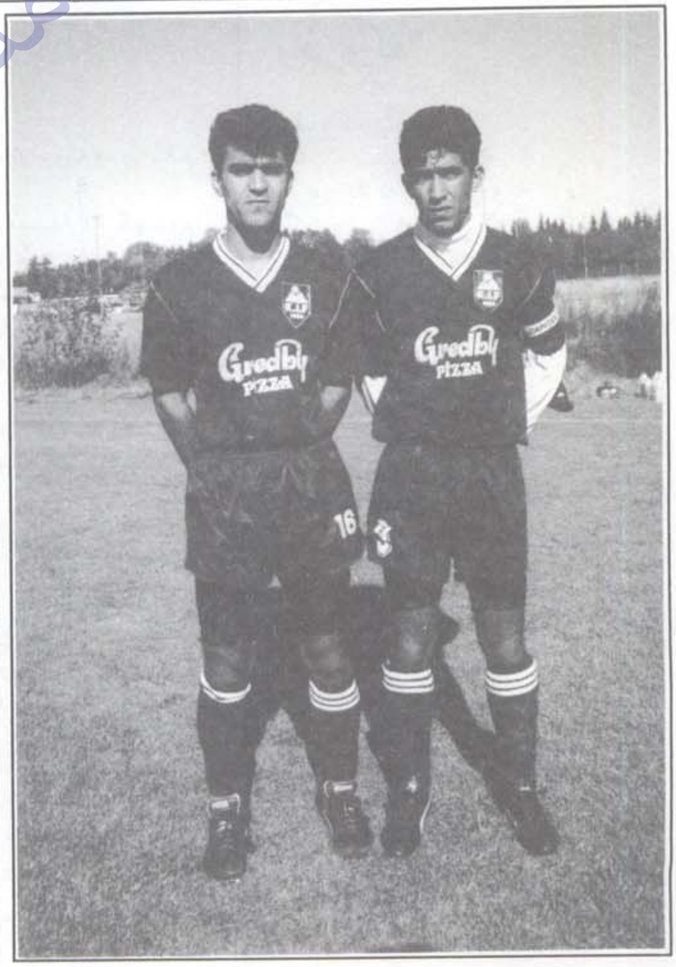

ئەو نەخۆشییانەی بە هۆی پەیوەندیی جنسییەوە دەگوێزرێنەوە

نەخۆشیی ئەیدز AIDS

مێژووی سەرهەڵدان:

نەخۆشیی ئەیدزAIDS کە کورتکراوەی "Acquried Immun Deficiency Syndrom"ە، واتە

سوید بناسین

سوید وڵاتی پەنابەران و کۆچەران

ح. هاشمی

سەردەمێك لێرە لە بەر سەرما و بەفر و بۆران و کڕێوە و سەهۆڵ، چاو چاوی نەئەدی و کەسی لێ نەدەژیا. ١٢ هەزار ساڵ لەمەوپێش کاتێ سەهۆڵەکان توانەوە، وردە وردە خەڵك ڕووی نایە چۆڵەوانیی سوید و

لە لاپەڕەکانی ترا:

* تازەترین بیرورا دەربارەی کوردستان
* چالاکی کۆمەڵە
* شێعر
* شەوئاهەنگێگی نەوروزیانەی خۆش
* کورتەهەواڵ

ئەو نەخۆشیانەی بە هۆی پەیوەندیی جنسییەوە دەگوێزرێنەوە

S.T.D.

بێهێزی و کەم و کورتیی سیستەمی بەرگریی لەش و بۆ یەکەمجار لە ساڵی ١٩٨١دا دۆزرایەوە, بەڵام نیشانەکانی ئەم نەخۆشییە و چۆنیەتیی بڵاوبوونەوەی لە ساڵی ١٩٦٠دا لە وڵاتەکانی ئەمریکای ناوەڕاستدا هەستی پێ کراوە. لە ساڵی ١٩٨٣دا جۆرە ڤایرۆسێك لە خوێنی ئەو کەسانەی وا تووشی ئەم نەخۆشییە ببوون دۆزرایەوە، ئەو ڤایرۆسە ناو نرایە "HIV"کە کورتکراوەی "Humman Immunbrist Virus"ـە و واتە ڤایرۆسی کەمکردنەوەی رادەی توانایی بەرگریی لەش.

رێگاکانی تووشبوون

مرۆڤ لە سێ رێگاوە تووشی ئەم نەخۆشییە دەبێت یان دەکرێ بڵێین ئەم نەخۆشییە لە سێ رێگاوە بڵاو دەبێتەوە.

١- لە رێگای خوێنەوە واتە ئەگەر خوێنی تووشبوویەك بە نەخۆشییەکە بچێتە لەشی کەسێکی ساغەوە.

٢- لە رێگای هەموو چەشنە پێوەندییەکی جنسییەوە. "پتر لە نیوەی ئەم نەخۆشییە لەم رێگاوە بڵاو دەبێتەوە و زۆربەشی لە ناو هاوجنسبازەکاندا."

٣- لە رێی دایکەوە بۆ کۆرپەلەکەی واتە زکماکی. بە پێی رێکخراوی جیهانیی لەشساغی "WHO" هیچ بەڵگەیەك بە دەستەوە نییە کە ئەم نەخۆشییە لە رێگای ماچ کردنەوە بگوێزرێتەوە بەڵام لە لیکی زاردا ڤایرۆسی "HIV" هەیە و ئەگەر ناو زار بریندار بێت و خوێنی لێ بێت لەوانەیە رامووسانی قووڵ ببێتە هۆی بڵاوبوونەوەی ئەم نەخۆشییە.

نیشانە تایبەتییەکانی ئەم نەخۆشییە بریتین لە: ژانی توند لە قورگدا، ژانە سەر، یاوکردن، ئاوسانی لیمفەوی، هەست بە ماندوویی کردن، لاواز بوون و ئارەق کردنی شەوانە. رادەی پیشاندانی نیشانەکانی ئەم نەخۆشییە لە کەسێکەوە بۆ کەسێکی تر جیاوازیی هەیە و پێوەندیی بە رادەی توانای بەرگریی لەشی هەڵگری ڤایرۆسی "هـ، ئ، ڤ،" هەیە. دەورەی شاراوەی ئەم نەخۆشییە ئەتوانێت تا حەوت ساڵ درێژەی هەبێت، جا لەوانەیە هەڵگری ئەم ڤایرۆسە لە هەموو بارێکەوە ئاسایی بێت بەڵام بەراستی ئەتوانێ ئەم نەخۆشییە بڵاو بکاتەوە. ئەمە ئەو راستەقینە دەردەخات کە مرۆڤ دەبێت لە پێوەندیی جنسیدا لە گەڵ کەسێك کە بە رواڵەت نورماڵە ئەوە لە بیر نەکات کە لە کۆندۆم کەڵك وەرگرێ.

رێگای بەرگری

بۆ بەرگری لە بڵاوبوونەوەی ئەم نەخۆشییە پێویستە؛

-لە پێوەندیی جنسیدا لە کۆندۆم کەڵك وەرگیرێت، جا ئەو پەیوەندییە بە هەر شێوەیەك بێت.

-ئەو دایکانەی وا هەڵگری ڤایرۆسی ئەم نەخۆشییەن لە منداڵ کردن خۆ بپارێزن.

-گشت ئەو خوێنانەی وا ئەکرێنە لەشی نەخۆشەکانەوە تاقیکرێنەوە.

- لە بە شەڕ هاتن لە گەڵ ئەو کەسانەی وا هەڵگری ئەم نەخۆشییەن خۆ بپارێزرێ.

سەرنجێکی پێویست

ئەگەر دوای پێوەندیی جنسی لە خۆتان دەترسن و دوو دڵن تکایە خوێنی خۆتان تاقی کەنەوە.

رەنگە بڵێن لە کاتێکدا هیچ چارەیەك بۆ لە بەین بردنی ئەم نەخۆشیی نەدۆزراوەتەوە سوودی خوێن تاقیکردنەوە چییە؟ بەڵام ئەم کارە بکەن لە بەر ئەم دوو خاڵەی خوارەوە:

١- دەبێتە هۆی بەرگری لە بڵاو بوونەوەی ئەم دەردە بێدەرمانە لە کۆمەڵدا.

٢- بە دەوا و دەرمان نەخۆشەکە دەتوانێ ماوەی ژیانی خۆی درێژتر کاتەوە. دابنێین شەش مانگ تا ساڵێك، ئەگونجێ زۆرتریش. جا بە چ دیارە لەو ماوەیەدا دەوایەك بۆ چارەسەرکردنی ئەم نەخۆشییە دروست نەکرێت؟

پەشێو مەریوانی، خوێندکاری زانکۆی رادیۆلۆژی خوێندگەی بەرزی لەشساغی، یۆتەبۆری

شیعر

"فرۆکە"

فرۆکە بێگیانە
بەڵام شتێکی جوانە
زۆر بە کەڵك و رەوایە
ئەڕوا بۆ هەموو لایە
لەم وڵات بۆ ئەو وڵات
مرۆڤ و باریش ئەبات
هەیەتی چەند مەکینە
تیژ ئەڕوا وەك سەفینە
بۆ هەر وڵاتێك بڕوات
ئەو ئەپێوێ بە چەند کات
زانست و فەنی ئەمڕۆ
ئەبێ فێر بین من و تۆ

-مەحموود بەرزنجی-

** ** ** ** ** ** ** ** **

دەپەرستم وڵاتەکەم
وڵاتی جێی خەباتەکەم
دەپەرستم کێو و داری
هەموو خاکی کوردەواری
دەپەرستم شاخەکانی
لە گەڵ قەبری شەهیدانی
دەپەرستم نیشتمانم
جێگەی کورد و کوردستانم

- شاخەوان -

سوید بناسین

سوید وڵاتی پەنابەران و کۆچەران

ئەم سەهۆڵستانەیان ئاوەدان کردەوە. پاشان خەڵکانی تریش لە ڕێی جۆرواجۆرەوە کۆچیان کرد بۆ سوید.

لە سەدەی ناوەڕاستدا بازرگانە ئەڵمانییەکان و لە قەرنی ١٦٠٠یشدا ئاسنگەرانی بەلژیکی و لە درێژاییی ١٥٠٠ و ١٦٠٠یشدا فینلەندییەکان ڕوویان نایە سوید. لە ئاخر و ئۆخری شەڕی جیهانی نزیکەی ٢٠٠ هەزار کەس کە زۆربەی خەڵکی باکوور بوون، پەنایان هێنایە سوید. ١٩٤٤ نزیکەی ٣٠ هەزار باڵتی لە ڕێی دەریاوە هاتن بۆ سوید. نزیکەی ٧٠ هەزار نەرویژی و دانیمارکی لە ترسی ئەشکەنجە و زیندان و کوشت و بڕ لێرە پەنایان گرت. دەوروبەر ٧٠ هەزار منداڵی فینلەندی لە ماڵە سوێدییەکان جێ و ڕێیان پێ درا. نزیکەی ٣٠ هەزار کەس بە یارمەتیی خاچی سوور لە ئۆردووگا زۆرەملێیەکانی ئەڵمانی ڕزگاریان بوو و گوێزرانەوە بۆ سوید. لە درێژاییی نیوەی دووەمی سەدەی ١٨٠٠دا پتر لە یەك میلیۆن سوێدی لە داخی هەژاری و بێدەسەڵاتی سوێدیان بەجێ هێشت و ڕوویان نایە وڵاتانی تر بەتایبەت ئەمریکا. لەم ساڵانەی دواییەدا، دەیان هەزار کەس بە شوێن ژیانێکی مرۆڤانە و دوور لە شەڕ و شووڕ و ئەشکەنجە و لێدان و زوڵم و زۆری دیکتاتۆران، ڕوویان ناوەتە ئێرە و داڵدەیان وەرگرتووە. لە ١٤-٤-١٩٩٤دا دەوڵەت بڕیاری دا ئەو پەنابەرانەی پێشتر لە یەکی ژانفییەی ٩٣ هاتوونەتە سوید، بۆیان هەیە بمێننەوە، ئەم بڕیارە نزیکەی ٢٠ هەزار کەس کە زۆربەیان کۆسوئالبانن دەگرێتەوە.

لە درێژایی مێژوودا خەڵك بۆ ئێرە و لێرە کۆچیان کردووە. ئەوانەی ماونەتەوە دەستیان لە دەست یەك ناوە و وڵاتێکی پێشکەوتوو و هێمنیان دروست کردووە.

ساڵی ١٩٩١ نزیکەی ٨١٤٠٠٠ کەس لە سوێددا دەژیان کە لە دەرەوەی سوید لە دایك ببوون، نزیکەی ٤٠٠ هەزار کەس لەمانە هاووڵاتێتیی هەندەرانییان هەبوو. نیوەی کۆچەران خەڵکی وڵاتانی باکوورن. بە گوێرەی سەرژمێریی ساڵی ١٩٩١ هەندێ لەو پەنابەرانەی کە لە سوید دەژین بەم ڕادەیە خەڵکی ئەم وڵاتانەی خوارەوەن:

فینلەند:	٢١٥٠٠٠	کەس
نەرویژ:	٥١٠٠٠	کەس
یۆگۆسلاڤیای پێشوو:	٤٥٠٠٠	کەس
دانیمارك:	٤٣٠٠٠	کەس
ئێران:	٤٣٠٠٠	کەس
پۆلەند:	٣٧٠٠٠	کەس

* * *

کێ پەنابەرە؟

ئەوڕۆکە نزیکەی ١٥ میلیۆن خەڵك لە ترسی هەژاری و برسێتی و کوشتار و ئەشکەنجە و زیندان ئاوارە و پەڕیوەی وڵاتانن و گەلێکی زۆریش لە ناو وڵاتەکەی خۆیاندا لە بەندیخانە یان لەم کون بۆ ئەو قوژبن خۆیان دەدزنەوە. ژمارەیەکی هەرە کەم دەتوانن پاش هەزاران زەحمەت و چەرمەسەری بگەنە وڵاتێکی هێمن و دڵاوا. ئاخۆ کێ، بۆی هەیە داڵدەی بدرێتێ و یاسا و قانوون کێ بە پەنابەر دەناسێ؟ یاسای سوید لەو بارەوە دەڵێ: "ئەگەر کەسێ پێویستی بە پەنا هەبێ، نابێ بەبێ هۆ پەنای نەدرێتێ. پەنابەر کەسێکە کە لە وڵاتەکەی خۆیدا لە بەر ڕەگەز، ئایین، نەتەوە یان لایەنگری لە ڕەوتێکی سیاسی ترسی سزای گرانی هەبێ. کەسێك کە گۆڕەپانی شەڕی بەجێ هێشتووە یان لە ڕۆیشتن بۆ شەڕ سەرپێچی کردووە، پەنابەرە و دەتوانێ لە سوید پەنا وەرگرێ. پەناخوازێك کە بێت بۆ سوید دەتوانێ لە سەر سنووردا داوای پەنابەری بکا. وەزارەتی کۆچەران لە داواکارییەکەی دەکۆڵێتەوە و لەو ماوەیەشدا جێ و ڕێیەکی دەدرێتێ. لەوانەیە ماوەیەکی زۆر بخایەنێ کە وەڵامی داواکارییەکەی بدرێتەوە. ئەوەی پەنابەریی دەدرێتێ خانوو و جێ و ڕێی بۆ دابین دەکرێ و دوایییش لە یارمەتیی دەوڵەت بێبەش ناکرێ. ئەگەر وەڵامی ڕەد بێتەوە، پەناخوازەکە بۆی هەیە سکاڵانامە بنێرێ بۆ دەوڵەتیش. ئەگەر وەر نەگیرێ، لە سوید دەر دەکرێ. ئەوڕۆکە ڕێژەیەکی زۆر لە پەناخوازان وەڵامی ڕەدیان دەدرێتێ.*

ح. هاشمی

تازەترین بیروڕا دەربارەی کورد و کوردستان

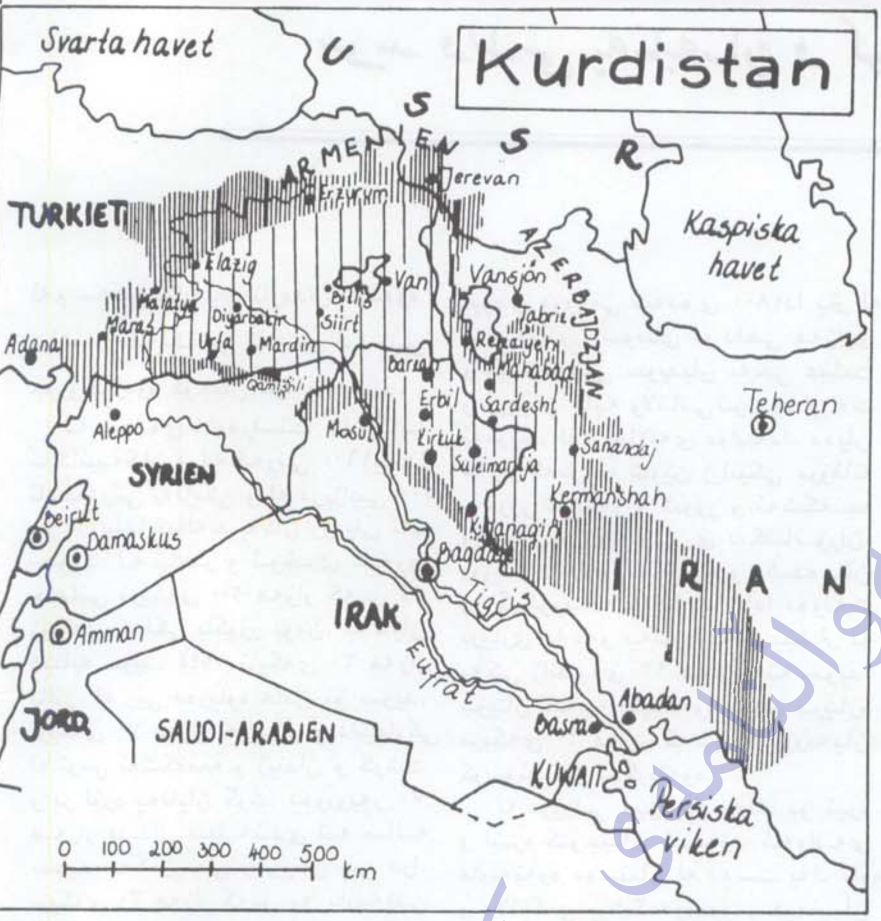

تازەترین بیروڕا دەربارەی کورد و کوردستان

کوردستان یان کوردەواری وڵاتێکی گەورە و هەرا و بەرینە و بەشی هەرە زۆری وە بەر تورکیە کەوتووە، بەشێکی زۆر گەورەشی خراوەتە سەر ئێران و هێندێکیشی لای ژوورووی عیراقی لێك هاتووە و هەر بە ناوی دانیشتووەکانیەوە ناودەبرێ، کە هەموو کوردن.

تورکەکان بۆ مەبەستی سیاسیی خۆیان ناوی کوردستانیان لە جوغرافیا و دەفتەری دیواندا سڕیوەتەوە، ئەو وڵاتەی لە تورکیا ناوی کوردستان بووە، هەروەها ئەستانی کوردستانی ئێرانی ئێستا، هەموو شار و مەڵبەندەکانی کوردنشین ناگرێتەوە و سنوورەکانی نەتەوایەتی داناگرن.

سنوورەکانی نەتەوایەتیی کوردستانی گەورە، زۆر دژوارە کە بە وردی دیاریی بکەین، چونکە:

* هەر زۆر لە زووەوە لە لایەن دەسەڵاتدارانەوە، ژمارەیەکی یەکجار زۆر لە تورکمان و عەرەب و فارس کۆچیان پێ کراوە، دە کوردستان خزێنراون و تێکەڵاو بە کورد کراون.

* زۆر کورد لە کوردستان ئاوارە بوون و دەگەڵ بێگانەی دراوسێدا رەگەزیان لێك هاڵاوە.

* دەوڵەتە ئیسلامییە گەورەکان، زۆریان ئاڵوگۆڕی ئیداری و سیاسییان کردووە و کوردیان دابەش کردووە، شوێنەوار و سنووری نەتەوایەتیی گەلانیان دەسکاری کردووە.

* هۆی هەرە گرینگیش ئەوەیە خوێنەواری کورد هەستی نەتەوایەتیی خۆیان بەرانبەر بە ڕێوشوێنی تازەی زانیاری پەروەردە نەکردووە و لە نووسین و بڵاوکردنەوەی بیروباوەڕدا زمانی خۆیان بەکار نەهێناوە و بەهۆیەوە زمانی نیشتمانیمان لە شارە گەورەکاندا لە ناو چووە و زمانی کوردی هەر لە چیا و چۆڵان ماوە، خەڵکی گوندان و کۆچەران هێشتوویانەتەوە.

ئێمە سنووری نەتەوایەتیی مێژوویی کوردستان نیشان دەدەین ئەگەر دانیشتوانی هەندێکیشیان بە کوردی نادوێن.

کوردستان لە شیمالەوە (باکوور)، دەگاتە چیای ئارارات کە ئەو چیایە لەمپەرێکی جوغرافی و سیاسیی نێوان ئێران و رووسی و تورکیە و سنووری نیشتمانی و رەگەزایەتیی کورد و فارس و ئەرمەنە.

لە جەنووبەوە (باشوور)، دەگاتە جەبەل حەمرین کە لە نێوان عێراق (بەغدا و بەسرە) و کوردستانی عێراق کە ولایەتی موسڵ پێشووی تێدایە.

رۆژهەڵاتەکەی لەو سەری لوڕستانەوە دەست پێدەکات. رۆژئاوای دەگاتە ولایەتی مەڵاتیە لە تورکیا.

بە وێنیە؛ هەموو ویلایاتی شەرقی تورکیا جگە لە ویلایەتی تەرابزون و بەشێك لە ویلایەتی ئەرزەڕۆم، کوردە و لە ناو سنووری کوردستاندا هەڵکەوتوە.

هەروەها بەشی باشووری ئێستای ویلایەتی تەورێز و هەموو ئەیالەتی کوردستان و لوڕستان لە ئێران دەکەونە سەر سنووری کوردستانی مەزنەوە.

زۆربەی هەرە زۆری خەڵکی شارەکان و دانیشتووی چیاکان و رەوەندەکانی ناو ئە وسنوورە گەورەیە بە خوێن و زمان و رێ وشوێن کوردن. بەڵام کە فارسی و تورکی و عەرەبی لە شارە گەورەکاندا دە بیستری ئەوە فیتی ئێران و عێراق و تورکیایە کە کوردستانیان بە سەردا دابەش کراوە.

"لە شەرەفنامەوە."
-ئامادە کردنی تارا-

پێشانگای هونەری کوردی

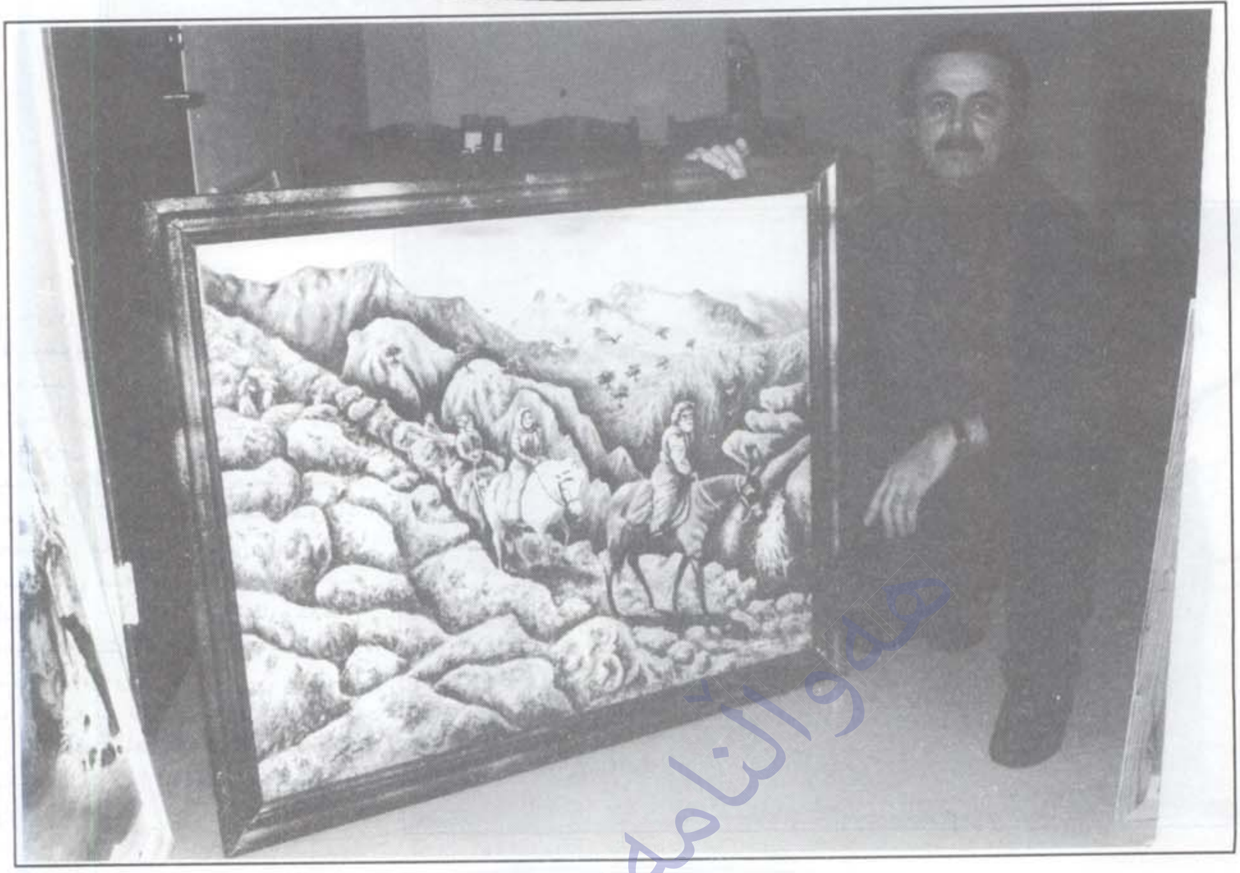

رێکەوتی ٥ی ٣ پێشانگایەك بۆ کۆمەلێك لە هونەرمەندانی کورد بەسترا لە شارەکەمان، شایانی باسە بەڕێز (LARS KOLLBERG) هەستا بە کردنەوەی تابلۆکان لە کاتێکدا سەردانی کوردستانی کردووە. ئەو هونەرمەندانەی کە تابلۆیان بەشدار بوو بوو، بریتین لە(ئیسماعیل خەیات، نامیق حەمە فەرەج، عەلی جۆلا، عەلی کەریم، حسام حەکیم، نەجمە محەمەد، ئامۆز عەلی قادر، چیمەن ئیسماعیل، نامیق دەرویش، هیوا عەبدولا). جگە لەوەش سێ هونەرمەندی کوردیش کە لە سوید دەژین بەشدارییان کرد بە کۆمەلە تابلۆیەك کە (نەژاد سەرکان، بێستون عەبدولا، موزەفەر نامداری) بوون. پێشانگایەکە بە ناوی (EN BRO TILL KURDISTANS KULTUREN) و ئامادەبووان و هونەرمەندەکان گفتوگۆیان کرد، سەبارەت بە ناوەڕۆك و شێوازی هونەری تابلۆکان.

دو لاوی وەرزشکار

٦-٧ سالْ نەبوو کە گوندەکەیان کەوتە بەر هێرشی دڕندانەی دوژمنانی کوردەوە و هەشت کەس لە خەلکی بێتاوانی ئەو دێیە کە یەکێك لەوان باوکی ئەوان بوو شەهید بوون. ئەو خەلکە بێتاوانە ناچار وڵاتیان بەجێ هێشت و روویان نایە کوردستانی باشوورەوە. پاش سەردەمێکی پڕ لە کارەسات و دوور و درێژ، کەوتنە سوید و لە کەمپی فاگشتا گیرسانەوە. لەوێ توانییان تیپی فووتبالی کوردستان پێك بنێن و گەلێ چالاك بوون. لە سالی ١٩٩٠دا هاتنە شاری ئیسکیلستوونا و عەزیز بوو بە کاپیتانی تیپی کوردستان و گەلێ سەرکەوتنی بەدەست هێنا. سالی ١٩٩٢ لە پێشبڕکێیەکی راهێنانیدا لە نێوان تیپێکی سویدی و تیپی کوردستان، قاچی عوسمان شکا. عوسمان زۆر جار لە کۆمەلەی کوردستانیی ئیسکیلستوونا خەلاتی وەرگرتووە. گەلێ جار لە لایەن تیپە سویدییەکانەوە داوا لە عوسمان کراوە کە بڕوات و لەوێ یاری بکات، بەلام ئەم پێی وایە کە یاری لە تیپی کوردستان وەك خەباتە لە سەنگەرەکانی کوردستان. عەزیز و عوسمان داوایان لە فیدراسیۆن ئەوەیە کە تیپێکی نەتەوەیی سەرانسەری لە سوید دامەزرێنن.

* * *

ئەوئاهەنگێکی نەورۆزیانەی خۆش

نەورۆزی ئەمساڵ لە شاری ئیسکیلستوونا، لە شەوی ٢٦ی مارس بە بەشداریکردنی هونەرمەندانی کوردستانی باشوور، کە لە لایەن فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییەکانی سویدەوە دەعوەت کرابوون، پێکهات.

بەڕێزان تەحسین تەها، فوئاد ئەحمەد و هەردوو گرووپی گۆرانی و مۆسیقای هەڵەبجە و ژێر، بە ئامادەبوونی ٦٠٠ کەس لە شارەکەمان و دەوروبەریش، ئەو ئاهەنگەیان ڕازاندەوە. ئەوەی شایانی باسە، ئاهەنگەکە بە دڵی زۆربەی خەڵکەکە بوو. لە کاتی ئاهەنگەکەشدا خەڵاتی هونەرمەندان کرا لە لایەن دڵسۆزانی شارەکەوە.

هەشتی مارس، ڕۆژی ژن

* ڕێکەوتی ٨ی ٣ کۆمەڵەی کوردستانی بەشداریی لە ڕۆژی ژناندا کرد، کۆمەڵێك ژن شیرینیی کوردییان دروست کرد و تیپی هەڵپەڕکێی لاوانیش چەند هەڵپەڕکێیەکی جوان و ڕازاوەیان پێشکەش کرد.

هەندێك لە چالاکیەکانی کۆمەڵەی کوردستانی لە ئێسکیلستونا

پاش کۆنگرەی نۆیەمینی ئاسایی کۆمەڵە، کە لە ڕێکەوتی ١٩-١٢-٩٣دا بەسترا، کار و خەباتی کۆمیتەی کارگێڕی رابردوو پەسەند کرا.

لە ١٢-٣-١٩٩٤دا کۆبوونەوەی ئەندامانی کۆمەڵەی کوردستانی لەئیسکلستونە بەسترا. ئەمە یکەمین کۆبوونەوەی ئەندامانە لەم ساڵەدا.

گرنگترین کار و خەباتە ئەنجام دراوەکان:

* بە ناوی کۆنگرەوە نامەیەك (بە سۆرانی و عەرەبی) ئاراستەی کوردەکانی کۆمۆن کرا، کە بێنە نێو و پاڵ چالاکیەکانی کۆمەڵەمان.

* کۆمیتەی کارگێری کۆمەڵە چوار کۆبوونەوەی ئاسایی کردووە. لە گەڵ تیپی فوتباڵدا کۆبۆتەوە. خولی پێشبڕکێی تەختە لە لۆکاڵی کۆمەڵە لە ٦،٥ و٧ی مانگی ٢دا، هەروەها سیمینارێك لە ٢٢ی مانگی ١دا لە سەر رەوشی سیاسی و ئابووریی کوردستانی باشوور لە لایەن ماجد رەواندوزی گیرا.

* لە ٢٨ی ١دا شەوئاهەنگی یادی ٢ی ڕێبەندان وکۆماری کوردستان لە مەهاباد بە هاوکاریی لاوان و گرووپی ژیر و تیپی فووتباڵ شەوێکی خۆش برایە سەر.

* سیمیناری دووەم لە سەر مێژوو و ژیانی کوردی فەیلی و باری سیاسیی ئێستایان، ژمارەیەك لە دڵسۆزانی ئەم مەسەلەیە ئامادەبوون. زانیارییەکانیش لەلایەن دکتۆر ئەنوەر حسێن پێشکەش کرا کە لە ١٢ی ٣دا بەسترا.

* ڕێکەوتی ٢٥ی ٢ شەوێك بۆ خێزانە کوردەکان پێك هێنرا لە Parkkällaren.

* ژمارەیەکی گۆڤاری ئارارات کە بە ٣ زاراوەی کوردی و زمانی سویدی دەردەچێت، کەوتە بەردەست خوێنەرانەوە.

* کۆمەڵە و کۆمیتەی سویدی لەگەڵ حیزبەکانی (کە نوێنەریان هەیە لە کومونداا) کۆبوونەوە، پێشنیارەکەمان قبووڵ کرا کە تلگرامی ناڕەزایی بۆ سەرکۆمار و پەرلەمان و سەرۆك وەزیرانی تورکیا بنێررێ، دژ بەو کردارە نادیموکراسیانەی پیادە کراون.

* ڕێکەوتی ٢٤ی٣ لەگەڵ کۆنگرەی ساڵانەی Föeningsrådدا بەشداری کرا. کۆمەڵەش هەڵبژێردرایەوە بۆ کۆمیتەی کارگێری یەکێتیی کۆمەڵە و گرووپە جوراوجۆرە بیانییەکانی شارەکە کە ژمارەیان ١٥٠ دانەیە.

* ڕێکەوتی ١٨ی ٣ سیمینارێك لە سەر یادی قڕکردن و چەکی کیمیاویی شاری هەڵەبجە لە هۆڵی (ABF)دا گیرا، کە دوو شاهیدی واقعیی نێو ڕووداوەکە (ژیان و گۆران مەحموود) و دکتۆر جەلادەت بەدرخان پێشکەشیاز کرد.

* چاوپێکەوتنێکی ڕۆژنامەگەری لەگەڵ (ژیان و گۆران مەحموود)، بۆ یادهێنانەوەی بەسەرهاتی هەڵەبجە و کوشتارەکەی، لە لایەن ڕۆژنامەی (Kuriren) و (Folket)ەوە.

* ڕێکەوتی ٢٠ی ٣ ئاگری نەورۆز کرایەوە لە (ÅRBYSTUGA)، وتاری کۆمەڵە لە لایەن بابی ئاراوە خوێندرایەوە، بە شایی و هەڵپەڕکێ ئێوارە کە بە سەر برا.

* ڕێکەوتی ٢٦ی ٣ ئاهەنگی نەورۆز بەسترا لە (Parkenzoo) بە بەشداریی ٦٠٠ کەس، وتار خوێندرایەوە لە لایەن سەرۆکی کۆمەڵە بەڕێز.

کۆمیتەی کارگێری کۆمەڵەی ئێسکیلستوونا

* ڕێکەوتی ٥ی ٣ بە شداریکردنی کۆمەڵە و ئەندامانی لە کردنەوەی پێشانگایەکی هونەریدا کە هونەرمەندانی کوردستانی باشوور (سلێمانی و هەولێر و دهۆك) و سوید تابلۆی خۆیانیان تێیدا ئامادەکردبوو، پێشانگاکە بەناوی (kudistans ljus) بوو کە (Lars Kollberg) ئامادەی کردبوو.

پیرۆزکردنی ساڵی نوێ، جەژنی نەورۆز

ئێوارەی ٢٠ی ٣ سەدان ژن و پیاو، لاو و پیر، کوردی هەموو پارچەکانی کوردستان و دەیان سویدی پێکەوە، ئاگری نەوروزیان بە هەڵپەڕکێ و مۆسیقای کوردی و خۆشی، لە ئیسکیلستوونادا کردەوە، بەخێر هاتنیان لە ساڵی نوێی کوردی و بەسەرچوونی وەرزی زستان و سەرما و بووژاندنەوەی سروشت کرد. ئەم ئاهەنگە لە گەڵ دەنگ و باسی بەشەکانی کوردستان کە لە وتاری سەرۆکی کۆمەڵەدا بە ئامادەبووان ڕاگەیەندرا، کاتێکی شادی بە گشت بەشدارانی کۆمۆنی شارەکە بەخشی.

ناوەندی چاپ و رازندانەوەی مەنسوور لە ئیسکیلستوو
==========
* برنامەی کەمپیوتێر بو نووسینی کوردی و فارسی و عەرەبی
* دارشتی خەتی کوری (عەرەبی و لاتین) بو هەموو جۆرە بەرنامەیکی کەمپیوتێر
* چاپ و پیت چنین

Komeleya Kurdistanê li Eskilstunayê, Komiteya Swêdî û nûnerên partîyên ku di Meclîsa Belediyeya Eskilstunayê de tên temsil kirin, bi munasebeta girtin û standana mafên destnedanê yên 6 parlamenterên Kurd, bi hevdu re ji dezgahên blind yên Tirkiyeyê re, nameyeke protestoyê şandin.

Ji serokkomar, serokwezîr, Wezîrê Karûbarên Hundur û serokê Parlementoya Tirkîyê re

Em sîyasetvanên aktiv yên li Eskiltunayê (Swêd), Komîteya Swêdî ya Parastina Mafên Mirovî yên Kurdan û Komeleya Kurdistanê li Eskilstunayê, ew bûyerên dramatîk, teror û kuştina ku beramber xelkê sivîl pêk tê, bi endîşeyeke mezin taqîb dikin.Zîndankirin û paşdestendina mafê destnedanê(immunitet) ya 6 parlamenterên Kurd, li dij demokrasîya qels ya ku li Turkiye heye, tehdîdeke mezine.

Partiya Demokrasiyê (Dep) ji ber kuştin, tehdît, zindankirina endaman û bombekirina lokalên partîyê, naçar ma ku xwe ji hilbijartinên deverî yên 27-ê Adarê vekşîne. Nebeşdarbûna DEP-ê ya hilbijartinan nişan dide ku ev hilbijartin, ne hilbijartinên demokratik in.

Tirkiye peymanên Yekitiya Neteweyan û Konseya Ewrûpayê yên ku ji bo mafên mirovî û azadiya bîrûbaweriyê hurmetê nîşan didin, imze kiriye. Lê Tirkiyeyê di mesela Kurdan de, tu hurmet nîşanî van peymanan nedaye.

Em daxwaz dikin ku ew 6 parlamenterên Kurd yên zindankirî bi zutirîn wext bên berdan û mafên wan î parastina sîyasî paş de bê dayîn.

Till Turkiets president, statsminister, inrikesminister och parlamentets talman.

Vi aktiva politiker i Eskilstuna, Svenska kommittén för kurdernas mänskliga rättigheter och Kurdiska föreningen i Eskilstuna har alla med oro följt den senaste tidens dramatiska upptrappning av våld i Turkiet i form av döds-skjutningar och terror mot civilbefolkningen.

Arresteringen och upphävandet av den politiska immuniteten för sex kurdiska parlamentariker, utgör ett hot mot den redan bräckliga turkiska demokratin.

Demokratiska partiet (DEP) har tvingats att dra sig tillbaka från deltagande i kommunalvalen den 27 mars efter ett flertal mord, hot och arresteringar av partimedlemmar och kandidater samt sprängning av partilokaler. DEP:s tillbakadragande innebär att demokratiska val inte kommer att genomföras.

Turkiet har skrivit under avtal och fördrag i Europarådet och FN, avtal som erkänner respekt för mänskliga rättigheter och yttrandefrihet. När det gäller den kurdiska frågan har Turkiet inte visat minsta respekt för de avtal och konventioner som man frivilligt har undertecknat.

Vi kräver att de sex fängslade kurdiska parlamentarikerna från DEP omedelbart släpps och återfår sin politiska immunitet.

Eskilstuna 940324

Vänsterpartiet

Kristdemokratiska Samhällspartiet

Ny Demokrati i Eskilstuna

Svenska kommittén för kurdernas mänskliga rättigheter

Folkpartiet Liberalerna

Christina Andersson
Centerpartiet

Moderata Samlingspartiet

Kurdiska Föreningen i Eskilstuna

(immune system) parêzgerên laş lewazin û nikarin bergîrî li laş bikin. Wîrus, zu, zu mirov tuşê werimandina boryên bên sitandinê û car bi car jî mirov tuşê werma sîyekanî, qurg û alu dike. Ji ber vî yekê bakteria, vîrus ûvt dibin sedemên serekî ên mirinê. Eger ku mirov hest be ne aramî ya laşê xwe kir (ji bo mirov bizane ka gelo vîrus (HIV) di laşê mirov da heye an tune ye) divê mirov peywendi bi tîmargay nexweşxana re deyne ji bo ezmunê xwên.

AIDS lê rêgay ezmunê (tehlîl) xunewe (blod test) dest nîşan dikrê. Li her timarga (Vjrdcentral) û nexweşxanekanî swêd de mirov dikare ezmunê xwuna xwe bike. Derbarey çareserkirina vî nexweşî yê heta nuha tu rêyek yan jî dermanek nehatîye dîtin. Lê hewl û teqelayekî zor di aradaye ji bo dozîna derman û rêya çareserkirinê..

Xwe parastin ji vî nexweşîya bi van rêya dibe:

1-Divê mirov parêzgerê xwe be, vaxtê ku derzî (spruta) bi kar tîne. Ev derzîyên ku ji alê kesên
tên va hatine bikaranîn divê tucar neyên bi kar anîn. Bi taybetî ew derzîyên ku kesê narkoman bi
kar tînin.

2-Xwe parastin di waxtê peywendî yên cinsî (sex) li gel kesanê din.. Livra bê guman mebest be
kar anîna lastik (kondom)e. Rêya peywendî cinsî, rêya herê aktuele iro di neqilkirina wîrusa HIV de. Divê mirov xwe baş biparêze.

*

KILAMEK JI BO BEKO

Firat Nemrud

"Kilamek ji bo Bekoyî" navê filmekî kurdî ye û ji aliyê hunermendê Kurd Nizamettin Ariç (Feqîyê Teyran) ve li Ermenîstanê, li gundekî Kurdan hatîye çêkirin. Di vî fîlmî de rola leşkerênTirkan ji aliyê leşkerên Ermenîstanê ve tê lîstin.. Ev fîlmê hanê li Stockholmê, li sinemaya Zita hate nîşandan. Gelek caran, ji bona çuyîna hundur bilêt bi destê mirov nediket.

Mijara vî fîlmî, li ser êşa gelê Kurd e û qetliama çekên kimyewî tîne ziman. Nizamettin Ariç (Beko) leyistikvanê serekî ye. Birayekî wî heye ku ji bo ji Tirkan re leşkeriyê neke, direve û dikeve nava refên pêşmergeyan. Piştî vê yekê leşkerên Tirkan digrin ser gundê wan û Beko digrin. Lê Beko di rê de ji destên lewwşkeran direve û dikeve dû birayê xwe. Bi gelek zehmetîyan digêhêje Kurdistana başûr. Li cem hindek malbatên ku ji şer reviyabûn dijî. Beko qetliama çekên kimyewî dijî û hemû kesên ku Beko ew nas dikir, di vê qetlîamê de dimrin. Bi tenê keçeke piçuk bi birîndarî difilite. Beko di gel vê keçikê xwe digihîne Almanyayê.

Nizamettin Ariç di fîlm de, zêdetir li ser jîyana dijwar ya zarok û jinên Kurd rawestiyaye, êş û azara wan aniye zimên. Ev filmê hanê li gor agahdariyên ku ji Nîzamettîn Ariç bi xwe hatiye stendin, heta nuha yanzdeh xelatên cuda wergirtiye. Ev fîlm dê payizî de bê Eskilstunayê. Ji ber vê yekê, em naxwazin bi firehş li ser binivîsînin.

Bi xwe biçe û bibînê.

NEXWESÎ YA AIDS

(Acuired Immunodefcinency Syndrome)
Dr: Derzan Bêkes

Hoy ev nexweşîya core vîruseke ku jêra dibêjin HIV(Acuired Immunodefcinency Vîrus). Ev vîarusa cara ewel li Fransa, paşê jî li Amerika yekgirtî hatîye dîtin. Ev vîrusa li nav xaney (Hucre) zindu da dijî. Bo numune xaney laşê mirov. Ev nexweşî ya bi du rêyat nav laşê mirov. Yek ji van rêya peywendî yên cinsî û a din jibi rêya xwun e.

Eger ku kesek ev vîrusa di laşê wê/wî de hebe, dikare kesên din jî tuşê vî nexweşya bike. Bi dayîna xwun yan jî bi peywendî yên cinsî(sex). Hindek car mirov, vî vîrusa di laşê xwe de digerîne, bi ewey ku tu nîşenekî vî nexweşiya pêre hebe. Bo numune li hindek beşên Afrika de %10 ta %15 kes helgirê vî vîrusa ye.

Hindek ji nîşanên girtina vî nexweşya; Ta (feber) girtin, drustbunê deq di post de, gewrebuna limfe gelendekanî laş. Bê guman hêdî, hêdî nexaweş hest bi jarbun û bêtaqetî dike, arezuya xwarin kêm dibe, weznê laşê wî/wê dadikeve. Ji ber hucrey

ÇEND GOTIN

Bavê Merwan

Belê, muhacirî tiştekî gelek ne xweş e û ne dîyar e bê em ê heta kengî li muhaciriyê bimînin. Dil dixwaze ku em rojekê zutir vegerin welatê xwe. Jiyana rojekê ya welatê mirov li hember jiyana salekê ya li welatê xelkê ye. Ev rastîyek e. Ji xeynî me Kurdan, bi miljonan xelkê din jî li derveyî welatên xwe, li muhaciriyê dijîn. Em sedemên vê yekê kêm an zêde, dizanin. Loma jî ez li ser sedemên muhaciriyê ranawestim. Lê hindek tişt hene ku divê em li ser rawestin.

Berî her tiştî, divê her yek ji me xwediyê armancekê be. Hin ji me bi siyasetê dadikevin, hurmeta me ji wan re heye. Lê, hin ji me, ji ber hindek sedeman ne amade ne ku bi siyasetê dakevin. Ji van kesan re jî (Kesên welatparêz) hurmeta me heye. Divê em li hember hevdu bi tolerans bin û ji îmkanên muhacirîyê îstifade bikin. Pir îmkan hene ku mirov dikare jê sud werbigre. Her yek ji me dikare di beşekî jîyanê de bibe xwedî tecrubeyekê. Dema mirov li muhacirên neteweyên din temaşe dike, mirov dibîne ku ew bi gelek tiştan dilibikin û gava îmkanên wan yên vegerê çê dibe, diçin welatê xwe, welatê wan ji tecrûbên wan sud werdigre. Hin ji wan di universîteyan de, hin ji wan jî kursên teknikî dixwînin û hin jî di derheqa karê belediyeyan de dibin xwedî tecrube. Zarokên wan di dibistanên blind de dixwînin. Li gel gelek zimanên biyanî, pirr tiştên din jî fêr dibin.

Kesên ku bi ticaretê dadikevin, ji xwe re sermayeyekê bi dest dixin û dema vedigerin welatên xwe, bi wê sermayeyê cihên kar vedikin. Alîkarîya wan digêje gelek kesên bê kar. Gelek malbat bi Alîkariya wan ji tengasiyê derdikevin û barê jiyanê li ser wan siviktir dibe. Ev tev, tiştên baş in. Ev meseleyeke bi pirralî ye. Ji ber vê yekê jî divê mirov li ser vê meseleyê bi pir alî bifikire. Divê em bifikirin ku em ê jî mîna muhacirên neteweyên din rojekê vegerin welatê xwe. Welatê xelkê nabe welatê mirov. Divê em berî her tiştî, zarokên xwe bidin xwendin. Lewra zarokên me hêviyên me ne. Ew in, yên ku dê pêşeroja me bi rê ve bibin. Xwendina keç û xortên me pirr girîng e. Divê em wan teşvîqî xwendinê bikin. Divê ji derveyî keç û xortan, her weha kesên din yên ku îmkanên wan î xwendinê hebin jî bixwînin. Yek ji wan berpirsiyariyên me yên herî girîng, xwendina zarokan e. Divê em li ser xwendina zarokan pirr rawestin. Xwendin, xwendin û dîsa xwendin......

Heta ji me tê, divê em xwedî ehlaqê baş bin. Em ji hev neqehirin, çavnebarî û hesûdîyan ji nav xwe biavêjin. Divê em dilxwazê hev bin. Gava yekî an yekê ji me, xwendinek bilind kir, divê kêfa me bê. Ger ji destên me bê, divê em alikarîya wê/wî bikin. Hin kes ji me hene ku di nav partiyên Swêdî, Almanî, Fransî û hwd de kar dikin, ango endamên wan partiyan e. Ev yeka hanê ne çewt e. Divê mirov ji ber vê yekê tinazên xwe bi wan kesan neke. Lewra "lobi"tî wilo çê dibe. Mînak; di meha Îlonê de li Swêdê dê hilbijartinên parlamentoyê çêbibin. Îhtimalek gelek mezin heye ku Nalin Baksî ji Partîya Socialdemokratan wek parlamenter bê hilbijartin û têkeve palamentoyê. Ger keçek Kurd bibe parlamenter û têkeve parlementoya welatekî Ewrûpayê, ev ji bo Kurdan jî ne tiştekî hindik e . Dil dixwaze ku hejmara mirovên wisa pirrtir bibe. Hin kes jî dikarin vêya ne baş bibînin. Lê ev jî dîtina wan e. Welhasil divê em bifikirin ku em ê sibê vegerin welatê xwe û bi vegera xwe re jî em ê bikaribin tiştekî bidin xelkê xwe.

Bi hêvîya xwendina zarokan!..

ŞAGIRD

Evîn û Şoreş

Ez wendevan a şagirda
Eyro qiç meşde girda.
Qey welatê ma kurda
Hem rahir û hem pirda.
Ez keynwa Kurda wanena
Zanîne raver bena.
Welatê xu heskenea
Bi zanîn xelesnena.
Bira rasta ti çi benê
Ti çi rahir û pird benê.

Nê bê rahir û bê pirdî
Nê bê zanin benê kirdî.
Ma way û biray piya
Doze xu têdir nê ciya.
Ma xu hedre ker tiya
Rawer nêşin kemaniya.
Ma panc way û biray bî
Kurdistan ra remay bî.
Wexto ma şorin welat
Lazimo kar û xebat.
Ma nêb maşahê kesî
Nê Ereb,Tirk û Firsî.
Bi eql û zanî karkerin
Kurdistan rizgar kerin.

کوردیپێدیا

Folklorê a Y.C komela me bi kinc û govendên xwe ên xweşik roja Jinan xemilandin. Lewra jî herdu rojnamen Eskilstuna resmî wan belav kir û li ser wan awha nivîsîn"Keçên kurda bi kincên xwe ên xweşik , govendên çîrokî pêşkêş kirin.

7- Di roja 13-03-94 an de semînarek li ser Helebce û çekên kimyawi pêk hat. Dr Celadet Çeliker ku semînarê bi rê va dibir, bi şiweyek zanistî qetliama Helebce ani ziman û her waha disan bi awayekî zanistî û bi dirêjayî li ser wan çekên kimyawî ên ku heta nuha li kurdistan hatine bikar anin sekinî. Jiyan û Goran Mehmud ku di nav qetiama Helebce da jîyabûn hîsên xwe û serpêhatî yên wê rojê anîn ziman. Rojnamên Eskilstuna çawpêkewtinek di gel Jîyan û Goran de pêk hîna û rojna ma Kuriren awha ninîsîbu " 5000 kes mirin û ji vî zêdetir kes jî birîndar bûn".

8-Wek tê zanîn li Kurdistana bakur roj tune ku bi dehan kesên Kurd neyê kuştin. Ji alîkî din jî dewleta Turk bi hemû hêzên xwe êriş tine ser roşenbîr û polîtîkacî yên Kurd. Di roja 2/3 adara 94 de meclîsa Tirkan mafê paraztina dîplomasî (imunitet) ji 7 parlement ên Kurd sitend, ku ji vana 6 kes endamên partiya demokrasîyê (DEP) bûn. Ji bo riswa (protesto) kirina vî karê û ji bona balkişandina raya giştî bo ser vê yekê nivîsînekî (debat artikel) li ser navê komela me di herdu rojnamên Eskilstuna de hat weşandin. Her waha di nivîsîna xweda ji raya giştî daxwaz kir, ku çavdêrîya hilbijartina mehelî a di 27 adarêde pêk tê bikin û agadar bin li ser buyerên ku li Kurdistan ru didin. Daxwazî ji parêzgerên mafê mirovayetî û hêzîn demokratik hat kirin, kû piştiwanîya xwe di pîrozkirina newroz û hilbijartina mehalî de nîşanê gelê Kurd bidin.

9- Bi pêşrevîya komela kurdistanê û komîta Swêdî a parastina mafê Kurdan li Eskilstuna di gel nonerên hemû partî yên sîyasî ên Swêdî ku di kommuna Eskilstuna de tên temsîl kirin pêk va nameyekî protestoy hat amadekirin û ji serok Komar, serok Wezîr, Wezîrê hundur û ji serokê parlementoya Tirkîyê re hat şandin. Ev nama ji herdu rojnamên Eskilstuna (Kuriren û Folket) û ji rojnama Azadî, Ozgur gundem, Medya Guneşi, Armanc û ji Berbag re jî hat şandin. Rojnama Folket li ser vê nama awha nivîsî bu, "Hemu partîyan piştiwanîya xwe dan Kurdan".

10- Komela Kurdistanê li Eskilstuna di êvara 20/21 de bi beşdarîya 350-400 kesan bi kêf û xweşî agrê Newroz pê xist. Her waha peyama Komela Kurdistanê hat xwendin. Kesên hatî bi dirêjaya 3 seat li dora agir govend girtin.

10-Şeva Newrozê di roja 26-03-94 de li Parken Zoo pêk hat. Ji Eskilstuna û bajarên dora Eskilstuna nîzikê 600 kesên Kurd û Swêdî di şeva meda amade bun. Hunermendên bi nav û deng Tahsin Teha û Fuad Ahmed bi awazên xwe ên xweşik, Hunermed Zahid bi dengê kemana xwe, grupa Helebce û gruba Jîr bi musîqa û awazên xwe, her waha grupa Folklorê a Y.C. komela me bi govendên xwe ên xweşik şeva me xemilandin. Herdu rojnamên Eskilstuna li ser şeva me nivîsîn. Rojnama Kurîren van ristana "Tu kesên din tunene ku ji keçû jinên Kurdan xweşiktir kinc li xwe bikin waxtê ku diçin kîfxweşyê. Perçên kincên wan ji perçên kincên prensesên cîrokan hatine sitandin" ji bo şeva me bi kar anîbu.

11- pêşberkêyekî Fotboll li roja 3-4-94 de,di navbera du timê komela Eskilstuna, Katrineholm, Sala, Westaras û Orebroda li Eskilstuna pêk hat. Di encamê leistina de tima Eskilstuna Ararat bu bi yekem û dîyarîya yekem, Orebro bu bi duwem û diarîya duwem û tima Eskilstuna Newroz bu bi sêhem û diyarîya sêhem wergirtin.

Komîta Karger a Komela Kurdistanê li Eskilstuna

*

HINDEK JI ÇALAKÎYÊN KOMELA KURDISTANÊ LI ESKILSTUNA

Komela Kurdîstanê li Eskilstuna di roja 18-12-93 da kongra xwe a 9 hem pêk anî. K.K a ji bona kar û barên komelê hate hilbijartin di komcivîna xwe a yekem da programekî xebatê ji bona 6 mehan (Jan-juni-94) amadekir. Wek ku di programa xebatê da ji dîyare piranîya çalakî yên komela me ketne nav meha adarê. Ji ber ku meha adarê bi xweşî û nexweşî yên xwe ve, bo me Kurdan mehekî gelek giringe. Gelê Kurd di nav ev meha de buyerên him xweş û him jî nexweş jiya ye. Lê, di pêş meha adarê de komela me gelek çalakî yên din ji pêk hînaye ku hindek ji van çalakîyan li jêr hatine nivîsandin.

1- Di roja 01-22-94 de semînareki bi navê "kurte behsek li ser rewşa aborî û sîyasî li Kurdistana başûr" pêk hat. Semînargerê wêsemînare sekreterê P.K.S.K Macid Rewanduzî bu.

2-Salroja damezrandina Komara Kurdistanê li Mahabadê hemu sal ji bal komela meva tê pîrozkirin. Isal şeva biranîna salroja damezrandina Komara Kurdistanê- Mahabad, di roja 28-01-94 de, bi beşdarîya zêdetir ji sed kesê hat pîrozkirin..

3-Di roja 94-02-20 de semînarekî din li ser rewşa Kurdên Feylî pêk hat. Semînargerê wê semînare Dr.Enwer Huseyin bu. Gelek kes beşdarê vî semînare bûn.

4-Di roja 25-02-94 de, êwarekî Kurdî (Kurdisk träff) ji bona binemalên endamên komelê û kurdên li Eskilstuna pêk hat. Çend binemalên endamên komela me beşdar bun.

Wek ku me di destpêkê da jî diyar kiribu piranîya çalakî yên komela me di nav meha adarê e bun. Di meha adarê de germî li Kurdistan dest pê dike, befir hêdî, hêdî dest bi helandinê dike û cihî xwe ji kulîlkên baharê re dihêle. Her çend welatê ku em lê dijîn sar be jî lê, germîya ku li kurdistanê bi meha adarê dest pê dike germîya xwe dide me jî. Lewra em kurdên li dervay welat di meha adarê de çalaktir dibin û gelek çalakîyan pêk tînin. Komela Kurdistanê li Eskilstun di nav meha adarê de gelek çalakîyan pêk anîye ye ku hindek ji van çalakîyan li jêr hatine nivîsandin.

5-Komela Kurdistanê, Komîta Swêdî a parastina mafên Kurdan, ABF Eskilstuna, ABF Sormland, Kostfrämjandet li Sormland û Komela Y.C. li Katrineholm pêkva pêşangahekî resim bi navê "Kurdistan Ljus" ji bo 20 rojan (5-25/03/94) li salona pêşangah (konsthalen) a ABF li Eskilstuna pêk anîn. Ev pêşangaha ji wêneyên çend resamên Kurd ku li Kurdistana başûr dijîn (Namik Hemeferac, Ismail Xeyat û Namiq Ali Qadir) û çend resamên kurd ku li Swêd dijîn (Biston Abdulla, Necat Serkan û Muzafer Namdarî) pêk hatibu. Herdu rojnamên Eskilsstuna bi dirêjayî li ser pêşangahê nivîsîn û bi sedan kesan vî pêşengahê dîtin. Rojnama Kuriren sernivisa (rubrik) "ceneta ku xirakirin" bi kar anîbû.

6- Roja Jinên cîhanê (8 adarê). Bi pêşengiya jinên endamên komela me gelek jinên Kurd beşdarê roja jinên cîhanê bun. Jinên endamê komela me raxistinekê ku ji tiştên karê destî pêk hatibu danîn û her waha şirînayî yên kurdi amade kiribun. Grupa

JI ESKILSTUNA BO EWRUPA

Resit, Burhan

Kurdên ku li derveyî welatê xwe dijîn, divê ji bo welatê xwe jî bixebitin. Li derveyî welêt, şert û metodên xebatê cûda ye. Mirov li gora şertên derve, dikare metodên efektîf û yên bi rêk û pêk bi kar bîne.

Wek mînak; beriya demek ne dûr , mafê destnedana şeş parlamenterên Kurd (nûnerên Parlamentoya Tirkiyeyê) ji terefê Parlamentoya Tirkiyeyê, paş de hat stendin. Polşsan piştî biryara paşdestendina mafê destnedanê, parlamenterên Kurd girtin û ew avêtin zîndanê. Em Kurd dikarin bi lênerînên wan parlamenteran re bin, yan jî ne bi lênerînên wan re bin. Ev mafekî me yê xwezayî ye. Lê tiştekî pirr eşkere heye ku em di vî warî de nikarin bêdeng bimînin. Ji ber ku ev êrîşa li himber gelê Kurd e.

Ev bûyer li Komîteya Karger ya Komeleya Kûrdistanê li Eskilstunayê hat munaqeşekirin û ji bo embikaribin li himber êrîşa ku dewleta Tirkiyeyê di van rojên dawî de li himberi gelê Kurd bikar tîne, alîkariya raya giştî bistînin, hinek biryar hatin wergirtin. Ji bo vê yekê "debatek" di du rojnameyên Eskilstunayê "Kuriren" û "Folket" de hat weşandin. Piştî wê "debatê", Komîteya Karger û Komîteya Swedi ya Parastina Mafên Mirovî yên Kurdan li Eskilstunayê nameyek protestoyê amade kirin. Nameya ku hat amadekirin, "debat", belavoka di derheka mafê destnedana parlamenterên Kurd de ya ku ji aliyê Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê ve hatibû nivîsandin û hinek materyalên din wek dosyeyekê amade kir. Hinek heval ji Komiteya Karger û Komîteya Swedî ya Parastina Mafên Mirovî yên Kurdan li Eskilstunayê civînek bi partiyên Swedî yên ku nûnerên wan di meclisa belediyeya Eskilstunayê de hene, pêk anîn û dosyeya ku hatibû amadekirin, pêşkêşî wan kir. Partiyên Swedî, Komiteya Swedî ya Parastina Mafên Mirovî yên Kurdan û Komeleya Kurdistanê li Eskilstunayê bi hevdu re nameya protestoyê imze kirin û ji Serokkomar, serokwezîr, serokê meclisê û wezîre Karûbarên Hundur yê Tirkiyeyê re şandin. Rojnameya "Folket" ev nameya hanê, wek nûçe weşand û ev rubrika li jêr hatiye nivîsandin, bi kar anîbû; "Hemû partiyan piştgiriya Kurdan kir."

Ez bi xwe dikarim hinek dersan ji vê xebatê derxînim:

1)-Panzdeh - bîst Komeleyên Kurdan yên ku liSwedê hene, di demekê de li bajarên xwe karekî weha pêk bianîna, wê li ser partiyên ku nûnerên wan li Parlamentoya Swedê hene, tesîreke mezin pêk bihata. Mirov di bin pêşengiya Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swedê de, dikarîbû alîkariya raya giştî ya Swêdê di merhala herî bilind de werbigirta.

2)- Gerb Kurda bikarîbana li çar dewletên Bakur û li dewletên mezin yên Ewrûpayê, wek Almanya Fransa û Ingilîstanê, bi hevdu re karekî wisa bikirana wê piştgiriya raya giştî ya Ewrûpayê bi hêsanî bigirtana.

3)-Bê guman ji karên wisa re koordinasyoneke baş divê. Koordinasyon jî şêweyekî organizasyonê ye. Divê Kurdên ku li Ewrûpayê dijîn, bi hevdu re awayên organzasyonê derxînin ortê. Êdî Ewrûpa jî berê xwe daye integrasyonekê. Divê em jî li gor vê pêvajoyê bimeşin. Ma gelo çima em li integrasyonekê nafikirin?

4)-Em dikarin bi şêweyekî koordinekirî bêtir tesîrê li ser siyaseta Ewrûpayê bikin. Kurd li Ewrûpayê hindik in; hejmara wan nêzî milyonekê ye. Biyani jî li quwetê dinerin û siyaseta xwe li gorî wê dimeşînin. Ji hêlekê, bi vî awayî em dikarin li Ewrûpayê xwedî peyv bin. Gava mirov li Ewrûpayê xwedî peyv be, mirov dikare li himberî êrîşên dijmin bi awayekî xurttir raweste.

5)- Em dikarin bi xebatên xwe delkê bidin deriyê Yekitiya Neteweyan (YN). Divê em problema neteweyê Kurd bînin rojeva YN.

6)- divê em giringiyê bidin weşanên biyanî. Divê em bi xwe, di weşanên bîyaniyan de, problemên xwe bidin munaqeşekirin. Divê em di weşanên bîyaniyan de, li gora hêz û taqeta xwe li ser problemên xwe binvîsînin..

7)-Em Kurd bi hevdu re xurttir in; çi Soran, çi Kurmanc, çi Zaza û çi Feylî... Lênerînên me ji bo Kurdistanê çi dibe bila bibe, lê divê em li himberê êrişên dijminan bi hevdu re rawestin.

8)- Ne em menfaeta grubekê, partiyekê, kesekî/kesekê an jî beşekî derxine pêşiyê; divê menfaeta gelê Kurd di ser her tiştî re bê girtin.

9)-Gelo yên dibêjin: "bê komele jî dibe!." Ku komeleyên me tunebin, em ê çava karên wisa, yên ku min li jor diyar kir, bi hevdu re bi rê ve bibin? Bê guman pêwîstiya me, bi komeleyên bi gelek şêweyan heye. Gelên Ewrûpayê bi organîze dijîn. Mirov nikare xebateke xurt û bi sûd, bê organîze bi rê ve bibe.

10)- Gelo karên wisa ji şikenandina deh caman û avêtina sed keviran baştir nîne?. Dem dema xebata bi hevdu re ya li seran serê Ewrupayê ye.
wê gavê fermo!...

SÎYASETA ROVÎYAN

Firat Nemrûd

Rovî heywanekî çolê ye ku bi fêlbazî û qurnazî ya xwe ve tê naskirin. Rovî tucar nebûye hevalê rastîyê. Ji bo xelaskirina postê xwe, her tim bi fêl û fêlbaziyê hevalê xwe kirîye xefik ê.

Sîyaseta Tirkan jî her dem wek sîyaseta rovî bûye. Sîyasetvanên Tirkan tu wextê nebûne hevalê rastîy. Wan jî her dem bi fêl û fêlbaziyê, hevalên xwe xistine xefikê. Gava ku xurt in, him mîr in, him jî axa ne. Lê gava ku lawaz in, dest bi fêl û fêlbaziyan dikin. Dîroka wan bi van fêl û fêlbaziyan tije ye.

Ez ê ji dîroka Tirkan ya fêlbaz çend numûneyan bidim, bê gelo di navbera sîyaseta Tirkan
 û ya rovîyan de tu cewazî heye, an na. Wek tê zanin, Tirk wek miletekî talanker û barbar hatine rojhilata navîn. Wan nîvê rojhilata navîn bi fêl û fêlbaziyê xistine destên xwe û li ser qedera gelên din ên rojhilata navîn, bûne mîr axa..

Împaratorîya Osmanî piştî ku di şerê li dij Safewîyan de dişkê, dest bi qurnaziyê dike û ji bo Kurdan bikşîne aliyê xwe, soza pêkanîna împaratorîya Kurdistanê dide. Lê gawa ku di şerê duwemîn de bi ser dikevin, disa dibin mîr û dîsa dibin axa. Îcar dest bi fêlbaziyê dikin û bi fêlbazî hemû kurdistanê dixin destên xwe.

Mistoy bê Kemal li ser şopa bapîrên xwe dimeşe û di bin navê Cumhurîyet, Istiqlal, Azadî de û bi sozê pêkanîna Kurdistaneke serbixwe, Kurdan dikşîne ba xwe û bi saya Kurdan di şerê li dij Xelîfetiyê de bi ser dikeve. Îcar Misto jî dibe mîr û axa; dev ji sozê xwe berdide û dest bi fêlbaziyan dike. Di encamê de, bi sedhezaran Kurd bi fêl û fêlbaziyê ve tê kuştin û Kurdistan careke din tê talankirin, wêrankirin û dagîrkirin.

Iro jî kezîzer Tango Çiller dest bi fêlbaziyê kiriye û siyaseta rovî dimeşîne û dibêje: "Newroz cejna Tirkan e, em ê ji îsal pê ve, Newrozê wek cejneke neteweyî ya Tirkan pîroz bikin". Wey li vê rûreşî yê!. Gelo ne şerm û ne eyb e!. We bi sedan law û keçên Kurdan bi sedema pîrozkirin û pêxistina agirê Newrozê nekuşt!. Na! Na!.. roviya kezîzer û fêlbaz, Newroz ne ya we ye. Newroz ya Gelê Kurd e ku ji bo wê, bi hezaran qurban hatiye dayin. Baş bizane kezîzerê!, gelê kurd ji fêlbaziyên we, têr bûy. Hemû fenên we derketine ortê. Hun ê bi xwe, têkevin wê feqa ku we ji bo kurdan vedaye û hun ê bibin qurbana fêl û fêlbaziyên xwe.

Firat Nemrûd

Till minne av Halabja

DET FÖRSTA OCH SISTA LJUDET

Serko Bekas

En minut, en halv minut, några sekunder
före elva.
Skyn, som Mawlawis själ
himmelsblå och klar.
Som Ahmed Mukhtars häst.
I Sharazours saftiga gräs
en ung hingst i vårextas.
Och blomsterkullarna prydde sitt hår
med stjärnor, liksom Sham i Gorans dikt.

En minut, en halv minut, några sekunder
före elva.
Under taket i ett fattigmanshus i Halabja
en familj
mamma, pappa och den lille
några sekunder före elva
en mamma vaggar sitt barn
det oskyldigt leende
en pappa ligger utsträckt
och lyssnar
på ett kassettband.

en explosion, två,....tre
ett moln lika svart som diktatorns hjärta.
Vinden dog.
Våren dog.
Mamman, pappan, den lille
under taket i ett fattigmanshus i Halabja
vid elva.
Som statyer, stelnade i en sista omfamning.
Efter elva
som en stum duva
med huvudet under vingarna
inget kutter
ingen fågelsång
inte en viskning
inte en klagan
inte ett andetag

efter elva
endast ett ljud
rovfågelns skri i denna stad
när det nådde bergens öron stelnade livet.

Endast ett ljud efter elva
från bandet som spelade marschen
om vapnen och peshmargas kamp.

*

* *

* * *

*

Çekên kîmyewî yên ku heta nuha li Kurdistanê hatinin bikaranîn

Firat Nemrud

Di roja 13-3-94-an de li bajarê Eskilstunayê li ser Helebçe û çekên kimyewî semînerek pêk hat.
Semînerger Dr. Celadet Çeliker, li ser encam û xeteriyên çekên kîmyewî û biyolojik bi şêweyeke zanistî rawestiya. Dr. Celadet di vê semînerê de, di warê çekên (Kimyawî û Bîyolojîk) yên ku heta nuha li Kurdistanê hatinin bikaranîn, ev lîsteya ku li jêr hatiye nivîsandin, pêşkêşî guhdaran kir.

Çekên Kîmyewî:

Sal	Cûreyê çekan	Devera ku lê hatiye bikaranîn	Dewleta ku bi kar anîye
1920	Fosfor, Klor	Kurdistana başûr	Ingiltere
1938	Klor	Dersimê	Tirkiye
1963	Napalm	Koyê	Iraq
1664-69	Xerdal, Klor Napalm, Fosfora sipî Asita Sulfirik	Kurdistana başûr	Iraq
1974	Napalm	Kurdistana başûr	Iraq
1982	Napalm	Senendej	Iran
1984	Napalm	Kurdistana başûr	Iraq
1987	Gaza Xerdel Gaza sinirê	Kurdistana başûr	Iraq
1988	Fosfora sipî Gaza xerdelê Gaza sinirê, Gaza siyanid, Miyocotocin	Helebçeyê	Iraq
1988 adar	Gaza xerdelê Gaza sinirê, Gaza siyanid	Qeredaxê	Iraq
1988 Nisan	Fosfora sipî	Xaneqîn, Hewlêr, Koyê,Kifrî	Iraq
1988 Tebax	Gaza xerdal Gaza xerdal Siyanid, Gaza sinirê	Behdînan	Iraq
1991	Napalm	Kurdistana bakur û Zaxo	Tirkiye

Çekên Bîyolojîk

1966	Tifo	li Hewlêr	Iraq
1969	Weba	li Qeledizê	Iraq
1988	Tifo û Weba	li Kurdistana başûr	Iraq

Redaktion:	Postadress:	Besöksadress:
Firat Nemrud Haider Hashemi Rasit Burhan Tara Ibrahim	Kurdiska Föreningen Box 14 595 630 14 Eskilstuna	Heljestrandsgatan 5 A Tel: 016-13 12 52 PostGiro 26 52 90-7

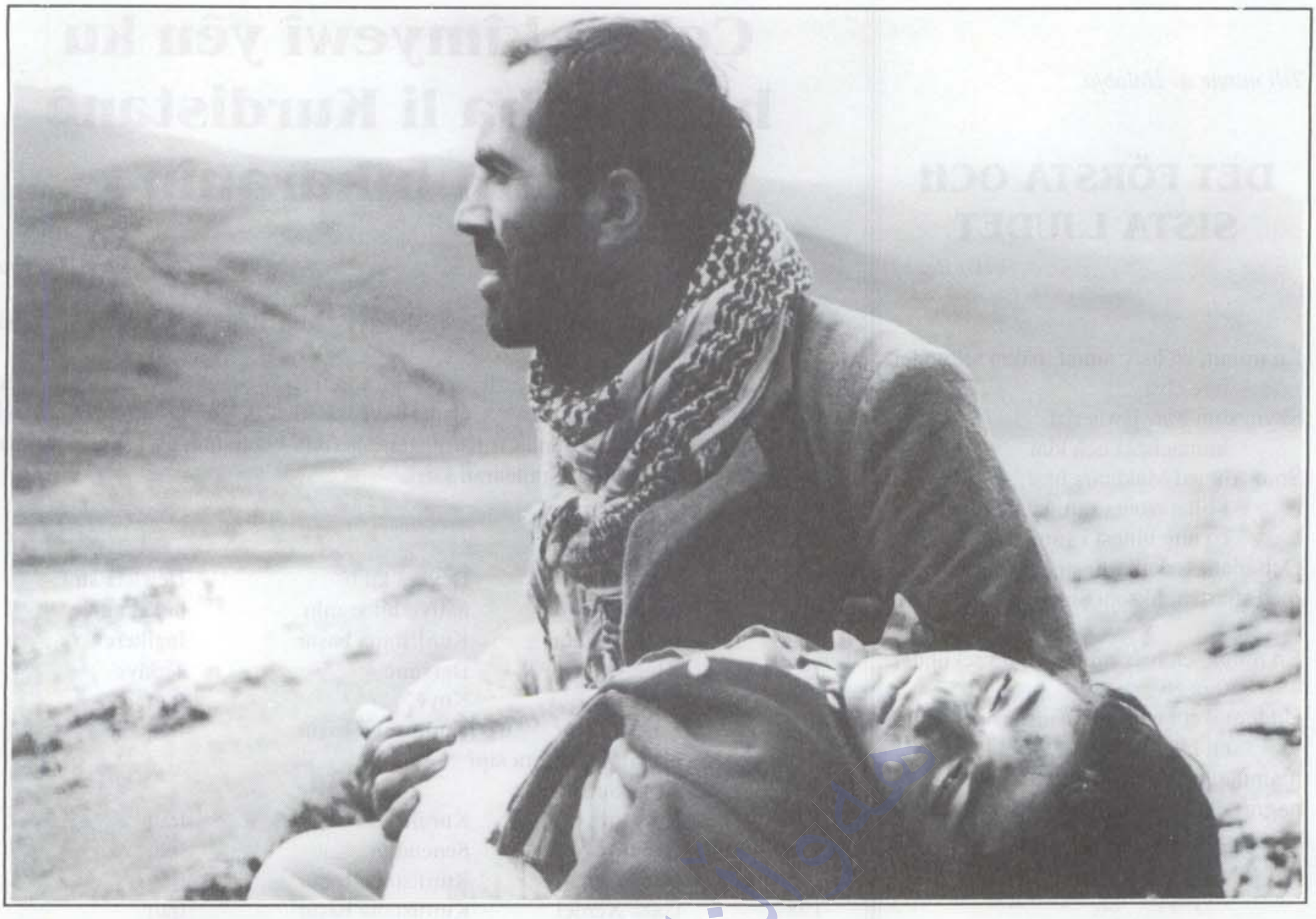

En sång för Beko

är en poetisk och vacker film, trots att den mycket tydligt skildrar förföljelse och förtryck av kurder.
Nizamettin Aric som lever i exil i Tyskland har lyckats få till stånd inspelningen av sin film i en kurdisk by i Armeninen, och det är soldater ur f d sovjetarmén som spelar turkiska soldater.

Berättelsen i filmen skildrar inte Nizamettin Arics eget flyktingsöde, men den är ändå autentisk genom att den bygger på regissörens och hans vänners erfarenheter.

Det är den lilla människans perspektiv i filmen. Kvinnor och barn spelar en viktig roll och visar hur förtrycket påverkar det vardagliga livet.

Beko, huvudpersonen i filmen, blir tagen som gisslan av den turkiska militären sedan hans bror flytt för att slippa göra militärtjänst i den förhatliga turkiska armén. Beko lyckas fly från militären och rymmer till Kurdistan i Syrien och Irak för att söka efter sin bror. Där får han vara med om ett anfall med kemiska vapen då alla hans vänner dör utom en liten flicka som skadas svårt.

Denna lilla flicka lyckas Beko föra med sig vid sin flykt till Tyskland, och i hans ansvarstagande för den lilla flickan finns hoppet för framtiden.

Hur förhåller vi oss själva till de svårigheter vi möter? Hur går vi vidare? Efter att ha sett den här filmen måste vi klara av att ta några steg till i rätt riktning.

I höst kommer ***"En sång för Beko"*** att visas på Bio Kontrast i Eskilstuna. Gå och se den!

BARN

Latif Halmat

Barn föstår inte duvans silviriga kuttrande
men vet varför den flyger högt.

Barn föstår inte vindens vita, mjuka susande
men vet att den inte kan fångas i en fälla.

Barn föstår inte
motsättningar mellan klasser och nationer
men vet varför bombplan förmörkar himlen,
varför stridsvagnar omringar byarna.

LEENDET

Janne Erikberg

Alla människor i hela världen
ler på samma språk.
De flesta leenden föds av
ett annat leende.
Ett leende är den kortaste vägen
mellan två människor.
Ett leende är det billigaste av
alla skönhets medel.
Låt leendet vara ditt paraply
Det är nästan omöjligt att ge bort
vänlighet oftast
kommer den i retur.

OM

Latif Halmat

Om man raderar ut världens karta
om man kardar jorden likt bomull
om man sedan drar upp nya gränser
kommer jag tillbaka till denna stad
och gör Kurdistan till mit land.

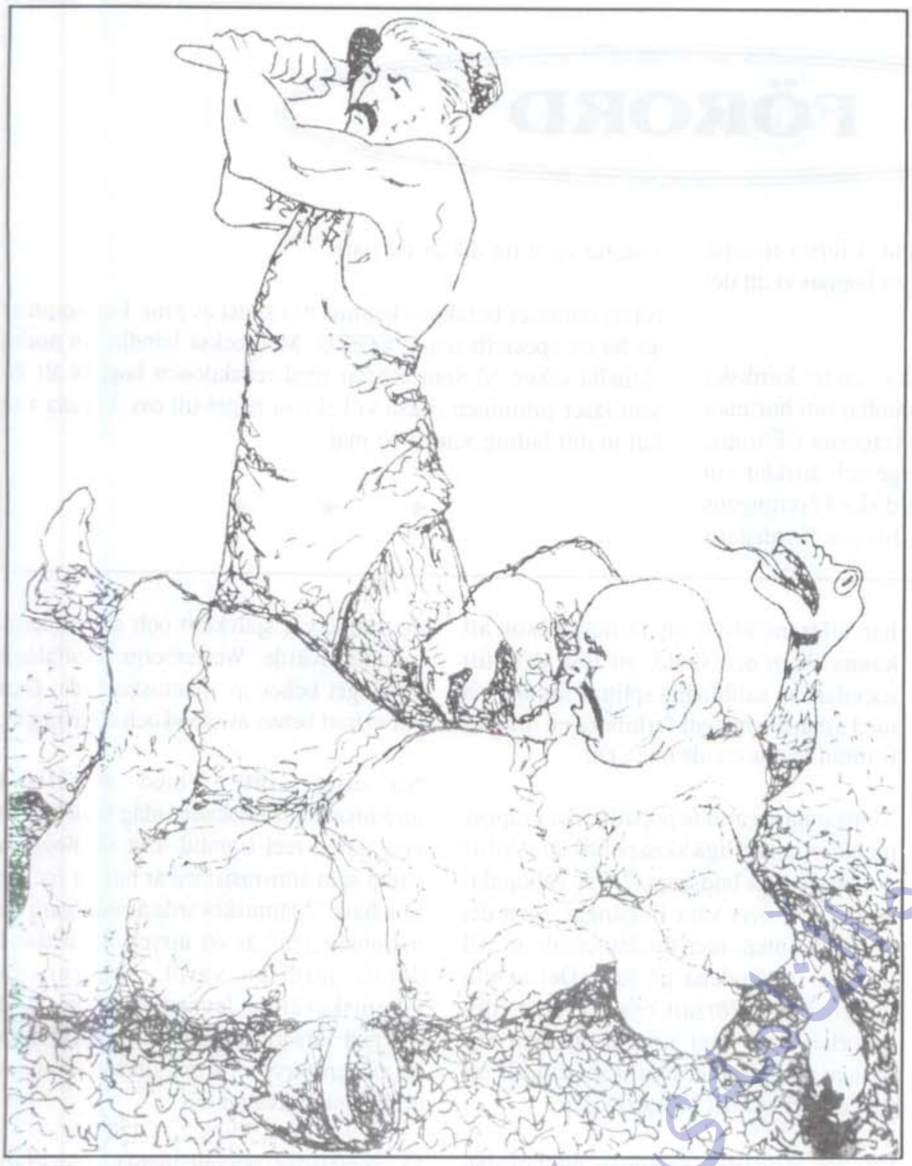

Den kurdiska nyårs...

två skallerormar växa ut på kungens axlar. Varje gång de skallrade fick han en fruktansvärd smärta i hela kroppen. Man försökte hitta någon medicin åt honom, men ingen läkare kunde hitta något som kunde bota kungen. Kung Zuhak hotade läkarna och sa, att om de inte kunde hitta någon medicin åt honom, så skulle de dödas.

En dag kom läkarna med ett förslag, att om man matar ormarna med småbarnshjärnor så kommer kungen inte att känna någon smärta. Många förlorade sina barn. ***Kawa*** var smed och hade redan förlorat två av sina barn. När kungen bad om hans tredje barn vägrade smeden Kawa att ge sitt barn till kungens soldater. Istället borjade han mobilisera folket för att krossa kungens makt. När upprorsdagen kom tändes eldar på alla bergstoppar och man såg hur eldarna kom närmare och närmare staden. Smeden Kawa med sin hammare ledde folket mot slottet. Till sist stormade man in i kungens palats. Smeden Kawa krossade kungens huvud med sin hammare och dödade honom. Sedan dess kallar man den dagen ***NEWROZ*** som betyder *Ny dag*.

Man firar Newroz vid vårdagjämningen den 21 mars. Vårdagsjämningen innebär mycket glädje och fest i Kurdistan. Trots att traditionerna skiljer sig en del mellan olika delar av Kurdistan så finns många gemensamma drag. 20 mars på kvällen börjar man tända eldar på hustaken, på torgen och på bergstopparna. 21 mars klär man sig med sina bästa kläder, går ut och håller fest utom hus. Man äter tillsammans, barnen plockar Newrozblommor, och av blommorna binder man kransar och sätter på barnens huvud. Flickor och pojkar träffar varandra, dansar, leker och springer hela dagen. När man kommer hem fortsätter festerna hemma. Man brukar gå och hälsa på sina släktingar och vänner och ger presenter till varandra.

Till Turkiets presindet, statsminister, inrikesminister och parlamentets talman

Vi aktiva politiker i Eskilstuna, Svenska kommittèn för kurdernas mänskliga rättigheter och Kurdiska föreningen i Eskilstuna har alla med oro följt den senaste tidens dramatiska upptrappning av våld i Turkiet i form av dödsskjutningar och terror mot civilbefolkningen.

Arresteringen och upphävandet av den politiska immuniteten för sex kurdiska parlamentariker, utgör ett hot mot den redan bräckliga turkiska demokratin.

Demokratiska partiet (DEP) har tvingats att dra sig tillbaka från deltagande i kommunalvalen den 27 mars efter ett flertal mord, hot och arresteringar av partimedlemmar och kandidater samt sprängning av partilokaler. DEP:s tillbakadragande innebär att demokratiska val inte kommer att genomföras.

Turkiet har skrivit under avtal och fördrag i Europarådet och FN, avtal som erkänner respekt för mänskliga rättigheter och yttrandefrihet. När det gäller den kurdiska frågan har Turkiet inte visat minsta respekt för den avtal och konventioner som man friviligt har undertecknat.

Vi kräver att de sex fängslade kurdiska parlamentarikerna från DEP omedelbart släpps och återfår sin politiska immunitet.

Eskilstuna 940324

Tommy Hamberg
Vänsterpartiet

Kristdemokratiska Samhällspartiet

Ny Demokrati i Eskilstuna

Sv. Nilsson
Folkpartiet Liberalerna

Christina Andersson
Centerpartiet

Gunnar Dickfeldt
Moderata Samlingspartiet

Mavi Ekman
Svenska kommittén för kurdernas mänskliga rättigheter

Ibrahim Abngi
Kurdiska Föreningen i Eskilstuna

FÖRORD

Kära läsare!

Du håller nu nummer 2 av Ararat i din hand. I första numret fanns en del korrektur fel, men den här gången hoppas vi att det inte ska vara så många fel.

Som du ser finns det artiklar både på svenska och tre kurdiska dialekter. Några av de kurdiska artiklarna handlar om hur man kan arbeta demokratiskt med den kurdiska frågorna i Europa, två artiklar om att leva som flykting i Sverige och artiklar om AIDS, om rävens politik i Turkiet, Om Kurdiska Föreningens aktiviteter i Eskilstuna, om kemiska vapen, lite om Kurdistans historia samt tre dikter för barn.

Nästa nummer beräknas komma ut i slutet av juni. Det kommer att ha ett speciellt tema: EG/EU. Men också handla om andra aktuella saker. Vi som arbetar med redaktionen hoppas att du som läser tidningen också vill skriva något till oss. Lämna i så fall in ditt bidrag senast 30 maj.

* * *

Raasismen, en...

Rasismen är långt ifrån bara en åsiktsfråga, en fråga om okunnighet. Den närs av helt andra krafter. Moralisterna utifrån sin hållning om vad som är ont och gott (hur rätt denna indelning än är) tar strid enbart mot hur rasismen gestaltar sig, hur den yttrar sig. De blir oförmögna att bekämpa det som föder rasismen.

Det är den borgerliga politiken som skapar den sociala oro som rasismen är en aspekt av. Den sociala och ekonomiska omfördelnings politiken, osäkerheten,otryggheten och rädslan. Är det jag som står i tur att ställa mig i de mindre bemedledas, fattigas och de arbetslösas kö? När socialminister Westerberg talar för tolerans, fördragsamhet, hjälpsamhet och generös flyktingspolitik, då blir envar som inskränkt sig till en moralisk hållning visavi rasismen en fånge i den egna retoriken och skiljer sig inte från Westerberg. Detta oberoende av den egna intentionen.

Den som inte ser detta och kan erbjuda ett alternativ till Westerberg och Alf Svensson i allt, även deras "tolerans", är dömda att slinka in i etablissemanget (de rikas åsiktklubb). Tron att tex Wachtmeister & Karlsson är en huvudsaklgt motståndare är just en felaktig slutsats man får utifrån ett inskräkt moraliskt resonemang.

Wachtmeister & Karlsson är inte "ofarliga". De utnyttjar det folkliga missnöjet med regeringspolitiken. Men det är Westerberg och Svensson som ska bekämpas. Varjegång de talar om tolerans, medmänslighet då ska vi benämna det för vad det är. Dikt och hycleri. För sen när, har tolerans blivit att få människor att känna skam och skuld, att fösa dem till socialen, att kallblodigt splittra familjerna med arbetslöshet, att förhindra en dräglig framtid för tusentals unga par.

Motståndaren är inte populistiska grupper utan den borgerliga klasspolitiken. Vad är det borgerliga budskapet? Det välkända! Vi har levt över våra tillgångar. Men det är något annat, mer fundamentalt de vill inympa i huvudena på folk. Det är din girighet som försatt oss i krisen, din girighet som äter upp framtiden för barnen, din girighet som är så primitiv att inte ens vi kunnat bemästra den.

Här går demarkationslinjen mellan den borgerliga framtiden som ser människan som drifternas fånge och en framtid som innebär social rättvisa. Vad skall socialisten göra? Han skall lyfta skuldbördan från folks axlar. Säga som det är. När till t.ex. 120 miljarder brändes av på en vecka i ett "försvar" av den svenska kronans "värde", vem frågade då löntagaren tillåtelse? om deras tillstyrkan? Ingen. Tag bankspekulationerna med miljarder i förlust. Var ligger löntagarnas juridiska skuld? Vari skulle deras moraliska skuld ligga i denna kris? ingenstans! Löntagarna har ingen skuld till krisen. De har inget ansvar för den. Skulden är de rikas. Där hör girigheten hemma, den är ju en beståndsdel i den borgerliga självförståelsen och värlsbilden.

Människor plågas,och "plågas" är det enda rätta ordet för penningsbekymmer, arbetslöshet, den ständiga oron inför en osäker framtid. Men det stoppar inte med detta. Man tar ifrån människorna något de trodde var självklart och säkrat:deras människovärde. Westerbergs kapitalism har inget behov av människovärde. Den har enbart behov av utbud och efterfrågan.

Nu duger inte med moraliska fördömanden.En socialist idag skall kunna visa på en reel framtid. Det ideologiska kamp som anti-rasismen är har ett socialt innehåll. "Människovärde är viktigare än nationaliteten" är ett utryck för detta. I denna jordiska värld, där kan en människovärdig levnad bara ske med tryggad försörjning. Arbete åt alla- dela på jobben-försvara köpkraften-6 timmars arbete med bevarad lön.

Vi, socialister ska inte hymla. Utan klart säga folk. Det är regeringen som har fört Sverige in i krisen. Inte flyktingar eller invandrare. De har ingen makt. Det är de rika och socialminister Westerbergs med-elklass som gynnas idag. De som miss-gynnas är du. Låginkomstagare, arbetslös, kvinna, invandrare. De rika behöver ra-sismen och patriotismen. Du behöver den inte. Den ger dig varken mat eller pengar. Rasister,nazister ger invandrarna skulden för Bildts och den fria marknadens van-kötsel och röveri. Låt dig inte luras. Idag har vi den högsta arbetslösheten på 60 år. Varken du eller nån invandrare har skuld till krisen. Ge dig inte. Kräv arbete.., Kräv fritidsgårdar.., Kräv rätten till lycka.., Kräv rätten till en framtid.., Kräv det som gynnar er gemensamt. Organisera för det. Självklart skall man ut på gatorna när så är påkalat.

* * *

Kurdistan. Offren är lokala politiker, mänskliga rättighetsaktivister, kritiska journalister, fackföreningsmedlemmar och personer som misstänks för kontakter med förbjudna kurdiska partier och organisationer.

I de kurdiska områdena råder undantagstillstånd, och där finns fullt av arméenheter, specialstyrkor, patrullerande soldater och poliser. Man kan inte ta ett steg utan att bli observerad av myndigheterna. Attentaten sker på öppen gata i dessa områden, och det faktum att myndigheterna inte vill undersöka morden och ställa attentsmän inför rätta, gör att den turkiska staten måste acceptera anklagelsen att medvetet bryta mot lagen och bära ansvaret för dödsfallen.

Tortyr

1988 har Turkiet skrivit under den europeiska konventionen för att förhindra tortyr (*European Convention on the Prevention of Torture*) och samma år har man också skrivit under FN:s anti-tortyr konvention (*Anti-Torture Convention of the United Nations*).

Trots detta forsätter den turkiska staten att använda tortyr systematiskt och speciellt i de kurdiska områdena. Officiella protester har skickats till Turkiet under

1993, både från FN och andra. Både personer anklagade för vanliga brott och personer som anklagas för "separatist-propaganda" torteras, både i polisförvar och vid militära operationer mot civilbefolkningen.

Fängslade personer i de kurdiska områderna löper störst risk att torteras eftersom de inte får träffa varken advokat eller anhöriga under den första förhörstiden, som kan utsträckas till 30 dagar i områden där undantagstillstånd råder, d v s de kurdiska provinserna.

Yttrande- och tryckfrihet

Många dödsfall av okända attentatsmän och arresteringar gäller journalister och författare. Även unga pojkar som säljer tidningar på gatorna mördas eller attackeras. Alla arresteringar sker med hänvisning till anti-terroristlagen, *"Förbindelse med propaganda som utgör fara för den turkiska staten", så kallad "separatistpropaganda".*

Fyra kurdiska journalister dödades 1993 och en kvinnlig journalist saknas fortfarande, tio försäljare av tidningar dödades. De dödade personerna hade alla tidigare hotats, arresterats eller varnats av polisen.

Flera olika tidningar och tidskrifter har konfiskerats och kan alltså inte säljas. Detta blir en ekonomisk katastrof för utgivarna förutom att journalisterna är fängslade under långa tider.

Under 1993 har 29 olika böcker konfiskerats och fem författare sitter i fängelse för att ha publicerat material om den kurdiska frågan. Mest känd är Dr. Ismail Besikci, som har åtalats 93 gånger. Inte bara författarna utan även ett tiotal bokförläggare har dömts till fängelse eller dryga böter.

Slutsatsen är att ingenting över huvud taget får skrivas eller publiceras om kurdernan. Till och med att ge ut kassetter med kurdisk musik är ett brott. 29 musikkassetter har konfiskerats under 1993.

Förbjudna partier

Flera kurdiska partier har förbjudits under 1993, t ex HEP, ÖZDEP, och STP. Innan partierna förbjudits har måga av deras aktiva politiker mördats av okända attentatsmän.

Enligt den turkiska lagen får det inte finnas något parti som påstår att det finns nationella minoriteter eller minoriteter avseende religion, kultur eller trosuppfattning, ras eller språk i Turkiet. Därigenom förhindras kurderna att uttrycka sig och att arbeta för sina rättigheter på lagligt sätt.

Evakuering och förtörelse av byar
Under 1993 förstördes 392 i rapporten namngivna byar helt eller delvis av militären. Det finns en uttalad politik att lösa den kurdiska frågan genom att tvångsförflytta den kurdiska befolkningen. Militärer kommer till byarna och tvingar befolkningen att antingen samarbeta och bli milis eller flytta från byarna.

På detta sätt har 1,7 miljoner människor blivit flyktingar i sitt eget land. De har inte bara förlorat sina hembyar, utan de har också berövats möjligheten att försörja sig genom jordbruket. I städerna växer slumområden upp, och i Diyarbakir, den största staden i Kurdistan, har befolkningen fördubblats.

Attacker mot och diskrimering av kurder i västra Turkiet
Många kurder lever också i västra Turkiet, bl a beroende på den stora deportationen av kurder som gjordes efter de kurdiska upproren i Turkiet 1925-1938. Det fanns t o m en deportationslag från 1930, där olika metoder att förflytta, skingra eller turkifiera den kurdiska befolkningen beskrivs i detalj.

De 1,5 miljon kurder som förflyttades på den tiden och de som förflyttas i dag utsätts alla för ökat förtryck, både från statsmakterna och den turkiska civilbefolkningen. Den anti- kurdiska propagandan bidrar starkt till detta. Den statliga sloganen *"Turkiet tillhör turkarna"* syns överallt och den etniska rensningen fortsätter.

(Rapporten kan beställas genom Ararat. Pris 80:-)

ARARAT

Uttgivare: Kurdiska Föreningen i Eskilstuna | Mars/April 1994 Nummer 2

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER I NORRA KURDISTAN

Maud Ekman

Vid Svenska kurdkommitténs årsmöte i Stockholm 19-20 mars 1994 var Sertac Bucak gäst från Tyskland. Han är ordförande för *"International Association for Human Rights in Kurdistan"*, en organistion som samlar och publicerar mycket värdefullt material om hur kurder förnekas mänskliga rättigheter och förföljs. Nu redvisade han sin rapport *"Annual Report 1993. On the situation of Human Rights in northern Kurdistan and the Kurds in Turkey"*.

Rätten till liv

Först tar rapporten upp den mest grundläggande av alla rättigheter - rätten till liv. Den turkiska staten vars uppgift det är att beskydda liv, frihet och säkerhet för sina medborgare, låter kurder försvinna eller mördas.

Under 1993 dödades 626 personer på olika sätt av okända attentatsmän i norra

Sid 2

RASISMEN, EN MORALISK ELLER SOCIAL FRÅGA ?

Seyitxan Anter

Efter det massiva fördömandet av regeringens och statens politik och åtgerder i nov/dec -93 så har vissa önsketänkare, idealister på liberal och vänster håll dykt upp. Deras hållning till rasismen är endast moralisk. Det är en tillsynes enkel och rättfram ståndpunkt. Ja eller nej. Men omsatt i verkligheten blir den både riskfylld och förrädisk. Väljer vi bort diskrimineringsombudsmannens råd, byr er inte om dem och vänder de ryggen, dvs flyr fältet, då återstår fördömandet.

Sid 3

DEN KURDISKA NYÅRS OCH NATIONAL DAGEN

Firat Nemrud

Newroz firas sedan 2600 år tillbaka. Enligt mytologin säger man att det fanns en kung vid namn ***Zuhak***. Han var en mycket ond människa och förtryckte folket. Gud straffade honom genom att låta

Sid 4

EN SÅNG FÖR BEKO

Maud Ekman

Den kurdiska filmen ***"En sång för Beko"*** hade Sverigepremiär den 18 mars på biografen Zita i Stockholm inför en fullsatt salong. Det är den kurdiska musikern ***Nizamettin Aric*** som har gjort manus till filmen, regisserat den och som själv spelar huvudrollen.

Filmen har redan fått två priser vid filmfestivaler i Italien och Frankrike. Det

Sid 5

Hindek sernivîsên rupelên kurmancî

Siyaseta rovîyan
Ji Eskilstuna bo Avrupa
Çend gotin
Çekên Kîmyavî
Nexwesîya AIDS